

“Voor boeren is dat
een ramp, want ziek zijn
betekent geen inkomen”

Robusta aanpak TEGEN MALARIA

THE COFFEE QUEST PAKT IN OEGANDA VOLKSZIEKTE NUMMER
ÉÉN AAN: MALARIA. VIA DE HANDEL IN ROBUSTA KOFFIE SLAAT
DEZE MALARIA FREE WORLD CAMPAGNE MEERDERE VLIENGEN
IN ÉÉN KLAP. OF MOETEN WE ZEGGEN: MUGGEN?

Tekst Anne Havelaar • Fotografie The Coffee Quest

The Coffee Quest staat voor Transparency, Collaboration en Quality. De groenekoffie-importeur wil traceerbare koffie met meerwaarde bieden en tegelijkertijd het leven van koffieboeren verbeteren. Met de Malaria Free World campagne voegt de importeur daad bij woord. Dat doet het bedrijf niet alleen, legt Michiel Lampers uit: "Een van de partners die ons daarbij helpt is Care Plus, een bedrijf dat allerlei producten voor de reiziger verkoopt, waaronder muggenspray en reisklamboes. Ik raakte in gesprek met directeur Arnoud Aalbersberg, die me vroeg of er bij onze koffieboeren in Oeganda veel malaria voorkwam. Care Plus strijdt al heel lang tegen malaria en onderdeel van de campagne is Buy One, Give One: voor iedere verkochte klamboe geven ze er ook één weg aan mensen in nood."

Met 60.000 doden per jaar staat Oeganda in de top-3 van landen die het meest geraakt worden door malaria. "De meeste gevallen vind je ten noorden van Kampala, onder andere in de Luweero-regio", weet Michiel. "Precies de gebieden waar onze robusta-telers zitten. Eén op de vijf Oegandezen krijgt malaria en voor koffieboeren ligt dat aantal

nog hoger. Kinderen in koffiegebieden krijgen gemiddeld zelfs vier keer malaria, waardoor ze een vier keer hogere kans hebben aan deze ziekte te sterven. Malaria is goed te behandelen als je er op tijd bij bent, maar je wordt er wel flink ziek van. Voor boeren is dat een ramp, want ziek betekent geen inkomen."

Samen met Arnoud tuigde Michiel een campagne op: per geïmporteerde container natural robusta doneert hij vierhonderd muggennetten aan zijn koffieboeren. "Onze Oegandese koffieboeren zijn verenigd in coöperaties van vierhonderd gezinnen, die samen de Uganda Coffee Farmers Alliance vormen. Die alliantie regelt niet alleen alles rondom de koffie, maar heeft ook coaches in dienst die de boeren voorlichting geven over het telen, maar ook over bijvoorbeeld het belang van onderwijs en hygiëne. Dat netwerk zetten we nu in om malaria te voorkomen, via muskietennetten en voorlichting."

The last mile

Onder een malarianet slapen is de simpelste manier om de ziekte te voorkomen, maar zie de netten maar →

Covid en malaria

Arnoud Aalbersberg, Care Plus: "Door covid zijn er nu veel meer malariaslachtoffers. We zitten weer op het niveau van het jaar 2000, met 1 miljoen doden per jaar. Dat komt door een combinatie van factoren. Ten eerste werden alle uitreikprogramma's van netten opgeschort. Ten tweede kunnen mensen de medische posten niet bereiken omdat er veel minder vervoer rijdt, en die medische posten zijn ook niet goed meer bevoorrad. Dat is rampzalig, want als je eenmaal malaria hebt, moet je binnen 48 uur medicatie krijgen, anders kun je er dood aan gaan. Ten derde wordt de weerstand die volwassenen door de jaren heen tegen malaria hebben opgebouwd, tenietgedaan als ze covid krijgen, waardoor ze daarna weer bevattelijker voor malaria zijn. Dat geldt ook omgekeerd: als je malaria hebt, ben je bevattelijker voor covid. Vooral kinderen worden nu ziek, want die hebben nog geen weerstand opgebouwd."

“Lang niet iedereen weet dat malaria door een mug wordt overgebracht. Ze weten alleen dat ze in het regenseizoen weer ziek worden”

→ eens op de goede plek te krijgen. Dat ‘*the last mile*’ altijd een probleem is, weet Arnoud van Care Plus inmiddels als geen ander. “Sommige rurale gebieden zijn moeilijk bereikbaar”, begint Arnoud, “en er is ook altijd kans op diefstal.” De pick-uptrucks van de Uganda Coffee Farmers Alliance, die vanuit Kampala naar de coöperaties reden, hadden ruimte genoeg om de netten te vervoeren. “De perfecte oplossing”, zegt Arnoud. Niet alleen vervoeren de coaches de netten, zij verspreiden ze ook onder de boeren en vertellen ze meer over het gebruik ervan. Dat laatste is heel belangrijk. “Anders eindigen de netten als bruidsjurk of visnet. De insecticide waarmee de netten geïmpregneerd zijn, moet niet in het viswater terechtkomen. Om dat te voorkomen, laten we de netten in Kampala bedrukken met een mooie print. Als er bijvoorbeeld een vlinder of een foto van Nelson Mandela op zo’n net staat, wordt dat gezien als een aanwinst in huis en hangen ze het net zeker op.”

Onderdeel van de voorlichting is uitleg over het ontstaan van malaria. “Lang niet iedereen weet

dat malaria door een mug wordt overgebracht. Ze weten alleen dat ze in het regenseizoen weer ziek worden”, legt Aarnoud uit. “De coaches leggen uit dat muggen eitjes leggen in kleine wateroppervlakken rondom huis (lege bakjes, rechtopstaande autobanden) en dat je dat dus moet voorkomen. Malaria-muggen kunnen niet ver vliegen, de hele levenscyclus vindt rondom de huizen plaats.”

Doel: ieder boerengezin onder een net

The Coffee Quest heeft tot nu toe al negenhonderd netten kunnen uitdelen, maar dat is wat Michiel betreft pas het begin. “We willen twaalfduizend netten uitdelen, om zo elke boerenfamilie die is aangesloten bij een koffiecoöperatie bescherming te bieden.” Dat kunnen The Coffee Quest en Care Plus niet alleen. “Branderijen die onze natural robusta kopen, doneren een bedrag. Ze kunnen onze campagne meer bekendheid geven door het verhaal aan hun afnemers te vertellen, om zo misschien wel extra donaties binnen te halen. Zo werken we als koffiecommunity samen aan

impact. De noodzaak is immers hoog in Oeganda en met die netten kunnen we de gezondheid van de koffiefamilies echt verbeteren."

Natural robusta

De keuze voor robusta in deze campagne is een logische. "Robusta wordt geteeld in laaggelegen gebieden tot 700 meter, precies waar de malariamuggen leven", legt Michiel uit. "Die muskieten zijn niet actief op de hoogte waarop arabica geproduceerd wordt." Dat de vraag naar goede blenders als robusta groot is, helpt natuurlijk ook. Tegelijkertijd helpt The Coffee Quest zo de ontwikkeling van de hele keten

vooruit en bestrijdt het ook de armoede onder koffieboeren. "Robusta is makkelijk en goedkoop te produceren, wat ons de kans geeft zoveel mogelijk boeren te helpen en malarianetten uit te delen."

De verwerking van The Coffee Quests robusta is *natural*: de boeren laten de geplukte bessen op een schone ondergrond drogen in hun vruchtvlees. Deze low-tech en milieuvriendelijke manier van verwerken komt de smaak ten goede: de suikers in het vruchtvlees trekken tijdens het drogen voor een deel in de boon, waardoor een zoeter smaakprofiel ontstaat. Ook geeft het fermenteren van het vruchtvlees smaak af aan de boon. Dat levert een zoete, cleane natural robusta op, zegt Michiel: "Daardoor voldoet deze robusta aan onze eisen voor een hoge kwaliteit blender. Specialty coffee moet hoger scoren dan 80 punten. De meeste robusta's halen dat nog niet. In die zin is specialty robusta echt nog wel een niche."

Een niche waarin The Coffee Quest inmiddels een beginnetje heeft gemaakt. In het assortiment is een gewassen robusta uit Oeganda opgenomen: een single estate, afkomstig van één plantage, met tonen van nootmuskaat, hazelnoot, gecondenseerde melk en melkchocolade. "Wat mij betreft is dit echt wel het begin van specialty robusta." ■

Wil je als branderij ook bijdragen aan dit project? Neem contact op met The Coffee Quest!

thecoffeequest.com

Branders aan boord

KELLY OVERHEUL

BEANS COFFEE B.V.

"We willen graag helpen de positie van de boeren te verbeteren, want die trekken altijd aan het kortste eind. Onze Q-grader Norman Mazel wilde al een poos een single origin robusta verkopen. Hij was heel blij met deze gewassen robusta van The Coffee Quest. Het mondgevoel is bijzonder: fluweelachtig, als een mengsel van warme chocolademelk met hazelnoot."

OLAF TROMP

SPOT ON COFFEE ROASTERS

"Voor een kleine meerprijs iets goeds doen voor de boeren: dat was een no-brainer voor ons! Robusta is over het algemeen wat scherp en bitter, maar deze natural robusta heeft meer zoetheid en is zachter. Wij hebben 'm wat lichter gebrand – een minuut of vijftien in een Giesen W15-brander – om het zoete aspect maximaal te accentueren en de bitters zo laag mogelijk te houden."

JOFFREY VERMEULE

ZWARTEKOFFIE

"Als het gaat over crema, waar veel mensen toch blij van worden, dan is robusta ongeëvenaard. En als je 'm niet te donker brandt, blijven de aroma's heel goed bewaard. Wij gebruiken de natural robusta in combinatie met onze gewassen caturra arabica uit Costa Rica. Samen maakt dat een mooie, toegankelijke blend, geschikt voor de bar, maar ook voor *vending machines*."

FELIX TEIRETZBACHER

FELIX KAFFEE (OOSTENRIJK)

"Over het malariaproject was ik meteen enthousiast. Ik heb de natural robusta medium gebrand in een Coffeetool, een Griekse brander. Er kan maximaal zeven kilo in, dus dat is niet veel. Maar met Cropster, een softwareprogramma waarin je de duur en intensiteit van het branden bijhoudt, kan ik toch zorgen dat elke batch hetzelfde smaakt."